

HUNYA GÁBOR · RÉTI TAMÁS
R. SÜLE ANDREA · TÓTH LÁSZLÓ

Románia 1944–1990

GAZDASÁG- ÉS
POLITIKATÖRTÉNET

ATLANTISZ
MEDVETÁNC

1990

TARTALOM

A „ROMÁNIA KÖNYV” ELÉ
11

Réti Tamás
A ROMÁN TERVGAZDASÁG KIALAKULÁSA
1944-1956

13

Előzmények
13

Románia a szövetségesek oldalán
16

A gazdasági helyreállítás
21

Pártprogramok
21

Eldől a hatalmi harc
24

A román-szovjet kapcsolatok szerepe
28

A Gheorghiu-Dej korszak kezdete 1949-1953
30

Hatalmi harc a párton belül
30

Az iparosítás
33

Centralizáció és függőség
37

Agrárkérdés és életszínvonal
39

*Az első ötéves terv. Fordulat a Szovjetunióhoz fűződő
viszonyban*
41

Politikai és gazdasági változások
41

A vegyesvállalatok felszámolása
45

Hunya Gábor
A CEAUȘESCU-KÖRSZAK GAZDASÁGA
49

Gazdasági fejlettség a korszak kezdetén
49

A gazdasági szerkezet átalakulása
52

A korszak születése
55

Gazdasági folyamatok a hatvanas évek második felében
58

Hetvenes évek – újabb növekedésgyorsítás
61

Fokozódó feszültségek
63

A fizetéképtelenség kialakulása
69

A nyolcvanas évek közepének gazdasága
76

Következtetések
79

Hunya Gábor
AZ ÉLELMEZÉSI VÁLSÁG OKAI
87

Puha adatok, kemény tények
87

Államosítás és kollektivizálás
91

Állami föld- és gépmonopólium,
92

„Falusi osztályharc”
94

*Beruházás, foglalkoztatás és terméseredmény a
kollektivizálás idején*
98

<i>A földtulajdonviszonyok és a szervezeti rendszer alakulása a kollektivizálás óta</i>	101
A kollektivizálás következményei	101
Összevonási kampányok a hatvanas években	103
Szakosítás, kényszertársulás	104
Agrár-ipari tanácsok	106
<i>A Ceaușescu-korszak első éve a mezőgazdaságban</i>	109
Beruházások, terméseredmények, árak, jövedelem	109
Kacérkodás a piaccal	113
<i>Fellendülés és válság – a hetvenes évek agrárpolitikai ciklusai</i>	117
Egy válság sikeres megoldása	119
Újabb ciklus az évtized közepén	120
A tartós agrárválság kialakulása	123
<i>Válság és terápia (1980-1984)</i>	127
Termelésviszsaesés	127
Hogyan látta Ceaușescu az agrárválságot	129
A felvásárlási árak új rendszere	132
A parasztok jövedelme	134
Az élelmiszerellátás	136
A paraszt-piac és a kistermelés helyzete	138
A gazdasági kapcsolatok	141

A kilábalás elszalasztott lehetősége
142

Szemfényvesztés
145

A Nemzetmentési Front Tanácsának intézkedései
149

Hunya Gábor
ROMÁNIA TERÜLETI FEJLŐDÉSE
ÉS REGIONÁLIS POLITIKÁJA
159

Általános jellemvonások
159

Közigazgatási reformok, településfejlesztési programok
161

A népesség területi mozgása
171

Az ipari területi szerkezete
173

*Az életkörülmények területi megoszlása a nyolcvanas évek
közepén*
178

Hunya Gábor
KURZUSVÁLTÁS RENDSZERVÁLTÁS NÉLKÜL:
A FORRADALOM UTÁNI GAZDASÁG
181

Új vezetők, változatlan intézmények
181

A gazdasági helyzet hivatalos újraértékelése
183

A felhalmozás és fogyasztás új arányai
188

Kezdeti lépések a magánkezdeményszerzés felszabadítására
190

Intézkedések és tervek a gazdaságirányítás átalakítására
193

A változás esélyei

195

Magyarország – tranzitország

196

R. Süle Andrea

ROMÁNIA POLITIKATÖRTÉNETE 1944-1990

199

„Kiugrás” a háborúból

199

A koalíciós korszak (1944. augusztus 24. – 1947 vége)

201

A monolitikus hatalmi rendszer kiépülése. A Gheorghiu-Dej-korszak kezdete (1948-1953)

218

A „különutas politika” kialakulása (1953-1965)

226

A „függetlenségi törekvések” kiteljesedése. A Ceaușescu-korszak (1965-1989)

236

Politikai alternatívák

270

Tóth László

A ROMÁN JOGRENDSZER

275

Az államszervezet

275

A gazdasági szervezet

281

Az állampolgári és szabadságjogok

285

A politikai rendszer

289

JEGYZETEK

295